

G. Gurbanow

PARS DILI

Elipbiý

Orta we ýokary okuw mekdepleri (başlangyç öwrenijiler)
üçin ýazuw işi boýunça okuw gollanmasy

*Türkmenistanyň Bilim ministrligi
tarapyndan hödürlenildi*

Aşgabat
Türkmen döwlet neşirýat gullugy
2014

UOK 809.59+378
G 75

Gurbanow G.
G 75 Pars dili. Orta we ýokary okuw mekdepleri (başlangyç öwrenijiler) üçin ýazuw işi boýunça okuw gollanmasy. -A.: Türkmen döwlet neşirýat gullugy, 2014.

TDKP № 95, 2014

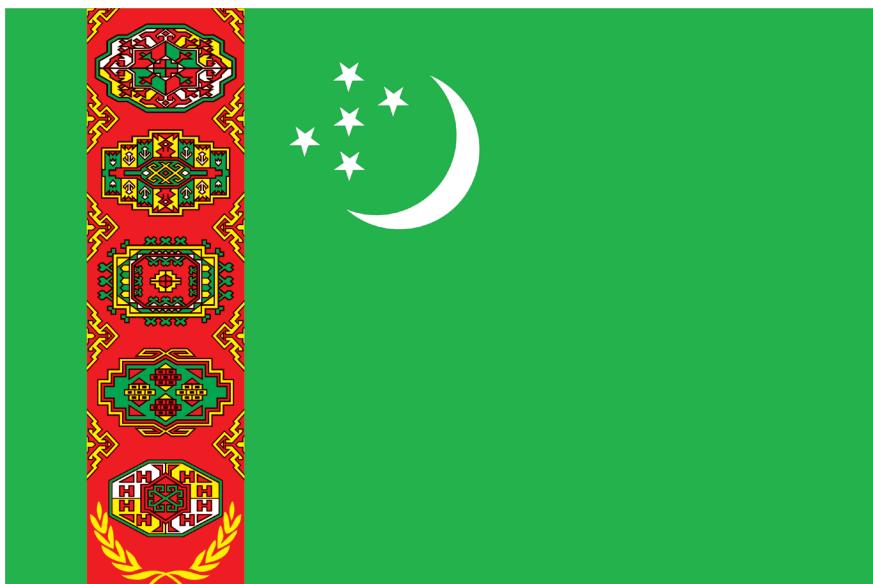
KBK 81.2 (5 Eýr.) ýa 73

© G. Gurbanow, 2014.

**TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI
GURBANGULY BERDIMUHAMEDOW**

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET TUGRASY

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET BAÝDAGY

TÜRKMENISTANYŇ DÖWLET SENASY

Janym gurban saňa, erkana ýurdum,
Mert pederleň ruhy bardyr köňülde.
Bitarap, garaşsyz topragyň nurdur,
Baýdagyň belentdir dünýäň öňünde.

Gaytalama:

Halkyň guran Baky beýik binasy,
Berkarar döwletim, jigerim-janym.
Başlaryň täji sen, diller senasy,
Dünýä dursun, sen dur, Türkmenistanym!

Gardaşdyr tireler, amandyr iller,
Owal-ahyr birdir biziň ganymyz.
Harasatlar almaz, syndyrmañ siller,
Nesiller dös gerip gorar şanymyz.

Gaytalama:

Halkyň guran Baky beýik binasy,
Berkarar döwletim, jigerim-janym.
Başlaryň täji sen, diller senasy,
Dünýä dursun, sen dur, Türkmenistanym!

Harplaryň ýazylyşy

ı (ALEF) HARPY

«A, Ä, E , O» SESLERINI AŇLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

ı ı

ı ı

ı ı

AHYRDA:

ı ı

ı ı

ı ı

↳ (DA:L) HARPY
«D» SESINI AŇLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

AHYRDA:

—

—

—

—

—

—

**ذ (ZA:L) HARPY
«Z» SESINI AŇLADÝAR**

ÖZBAŞDAK:

ذ ذ

ذ ذ

AHYRDA:

ذ ذ

ذ ذ

**J (RE) HARPY
«R» SESINI AŇLADÝAR**

ÖZBAŞDAK:

Handwriting practice lines for the word "ÖZBAŞDAK:" featuring a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line. The letters "J" and "R" are placed at the right end of each row.

AHYRDA:

Handwriting practice lines for the word "AHYRDA:" featuring a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line. The letters "J" and "R" are placed at the right end of each row.

آرد آرد

آرد آرد

دور دور

دور دور

دارا دارا

دارا دارا

**ż (ZE) HARPY
«Z» SESINI AŇLADÝAR**

ÖZBAŞDAK:

ż ż

ż ż

AHYRDA:

ż ż

ż ż

៥ (ŽE) HARPY «Ž» SESINI AŇLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

៥៥

៥៥

AHYRDA:

៥៥

៥៥

اژدر-اژدر

اژدر-اژدر

دژ-دژ

دژ-دژ

ژور-ژور

ژور-ژور

ۋ (WA:W) HARPY «W, U:, O, OU» SESLERINI AŇLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

ۋ ۋ

ۋ ۋ

AHYRDA:

ۋ ۋ

ۋ ۋ

او او

او او

رو رو

رو رو

رود رود

رود رود

روز روز

روز روز

واو واو

واو واو

**ب (BE) HARPY
«B» SESINI AŇLADÝAR**

ÖZBAŞDAK:

ب ب

ب ب

BAŞDA:

ب ب

ب ب

ORTADA:

ب ب

ب ب

AHYRDA:

ب ب

ب ب

آب آب

آب آب

باب باب

باب باب

باب باب

باب باب

درب درب

درب-درب

**پ (PE) HARPY
«P» SESINI AŇLADÝAR**

ÖZBAŞDAK:

پ پ

پ پ

BAŞDA:

پ پ

پ پ

ORTADA:

پ پ

پ پ

AHYRDA:

پ پ

پ پ

پا پا

پا پا

پدر پدر

پدر پدر

پر پر

پر پر

Ş (TE) HARPY «T» SESINI AŇLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

Ş Ş

Ş Ş

BAŞDA:

Ş Ş

Ş Ş

ORTADA:

Ş Ş

Ş Ş

AHYRDA:

ت ت

ت ت

تار تار

تار تار

تبر تبر

تبر تبر

تر تر

تر تر

ترب ترب

ترب ترب

ش (SE) HARPY «S» SESINI AŇLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

ش ش

ش ش

BAŞDA:

ش ش

ش ش

ORTADA:

ش ش

ش ش

AHYRDA:

ث_ث

ث_ث

ارث_ارث

ارث_ارث

وارث_وارث

وارث_وارث

ثروت_ثروت

ثروت_ثروت

**ن (NU:N) HARPY
«N» SESINI AŇLADÝAR**

ÖZBAŞDAK:

ن-ن

ن-ن

BAŞDA:

ذ-ذ

ذ-ذ

ORTADA:

ن-ن

ن-ن

AHYRDA:

نـنـ

نـنـ

آنـآنـ

آنـآنـ

نانـنانـ

نانـنانـ

نادرـنادرـ

نادرـنادرـ

نرـدـبـانـنـرـدـبـانـ

نردان نردان

بنا بنا

بنا بنا

تن تن

تن تن

İ (ÝE, ÝA:) HARPY

«Ý, I:, EÝ» SESLERINI AÑLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

İ - İ

İ - İ

BAŞDA:

İ - İ

İ - İ

ORTADA:

İ - İ

İ - İ

AHYRDA:

ى-ى

ى-ى

دى-دى

دى-دى

رى-رى

رى-رى

ياد-ياد

ياد-ياد

تير-تير

تیر - تیر

نی - نی

نی - نی

(SI:N) HARPY
«S» SESINI AŇLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

س س

س س

BAŞDA:

س س

س س

ORTADA:

س س

س س

AHYRDA:

س س

س س

داس داس

داس داس

درس درس

درس درس

سرباز سرباز

سرباز سرباز

دست دست

دست دست

انسان انسان

انسان انسان

پس پس

پس پس

С (SI:N) HARPYNYŇ YAZMAÇA GÖRNÜŞİ

ÖZBAŞDAK:

С-С

BAŞDA:

С-С

ORTADA:

С-С

AHYRDA:

س-س

س-س

درس-درس

درس-درس

اسب-اسب

اسب-اسب

انسان-انسان

انسان-انسان

بستان-بستان

بستن-بستن

بس-بس

بس-بس

ش (Şİ:N) HARPY «Ş» SESINI AÑLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

ش ش

ش ش

BAŞDA:

ش ش

ش ش

ORTADA:

ش ش

ش ش

AHYRDA:

شـشـ

شـشـ

آشـآشـ

آشـآشـ

ترشـترشـ

ترشـترشـ

شـادـشـادـ

شـادـشـادـ

دـشـتـدـشـتـ

دشت دشت

شتر شتر

شتر شتر

نشان نشان

نشان نشان

نشستن نشستن

نشستن نشستن

بینش بینش

بینش بینش

نیش نیش

نیش نیش

Ş (Şİ:N) HARPYNYŇ YAZMAÇA GÖRNÜŞİ

ÖZBAŞDAK:

Ş - Ş

Ş - Ş

BAŞDA:

Ş - Ş

Ş - Ş

ORTADA:

Ş - Ş

Ş - Ş

AHYRDA:

ش-ش

ش-ش

آش-آش

آش-آش

ترش-ترش

ترش-ترش

شاد-شاد

شاد-شاد

دشت - دشت

دشت - دشت

شتر - شتر

شتر - شتر

نشان - نشان

نشان - نشان

نشستن - نشستن

نشستن - نشستن

بیش - بیش

بیش - بیش

نیش - نیش

نیش - نیش

**Ə (HE, HA:-YE HÄWWÄZ) HARPY
«H, E» SESLERINI AÑLADÝAR**

ÖZBAŞDAK:

----- ə ə

----- ə ə

----- ə ə

BAŞDA:

----- ə ə

----- ə ə

----- ə ə

----- ə ə

----- ə ə

----- ə ə

----- ə ə

ORTADA:

----- f f

----- f f

----- d d

----- d d

AHYRDA:

----- a a

----- a a

۷۸

راه راه

راه راه

تازه تازه

تازه تازه

هادی هادی

هادی هادی

هوای هوای

هوای هوای

بهار بهار

بھار بھار

بھار بھار
بھار بھار

بھار بھار
بھار بھار

شہر شہر

شہر شہر

شہر شہر

شہر شہر

خانہ خانہ

خانہ خانہ

خانہ خانہ

خانہ خانہ

شانہ شانہ

شانه شانه

شانه شانه

شانه شانه

**م (MI:M) HARPY
«M» SESINI AŇLADÝAR**

ÖZBAŞDAK:

م م

م م

BAŞDA:

م م

م م

ORTADA:

م م

م م

AHYRDA:

م - م

م - م

بام - بام

بام - بام

شام - شام

شام - شام

مادر - مادر

مادر - مادر

مداد - مداد

مداد مداد

مراد مراد

مراد مراد

نم نم

نم نم

نم نم

نم نم

ف (FE) HARPY
«F» SESINI AŇLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

ف ف

ف ف

BAŞDA:

ف ف

ف ف

ORTADA:

ف ف

ف ف

AHYRDA:

ف ف

ف ف

دف دف

دف دف

هدف هدف

هدف هدف

نفر نفر

نفر نفر

هفت هفت

هفت هفت

ردیف ردیف

ردیف ردیف

ق (ĞA:F) HARPY «Ğ» SESINI AÑLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

ق-ق

ق-ق

BAŞDA:

ق-ق

ق-ق

ORTADA:

ق-ق

ق-ق

AHYRDA:

ق-ق

ق-ق

برق-برق

برق-برق

شرق-شرق

شرق-شرق

قند-قند

قند-قند

فقير-فقير

فقير_فقير

نقد_نقد

نقد_نقد

دقيق_دقيق

دقيق_دقيق

رفيق_رفيق

رفيق_رفيق

Ğ (JI:M) HARPY

«J» SESINI AŇLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

Ğ - Ğ

Ğ - Ğ

BAŞDA:

Ğ - Ğ

Ğ - Ğ

ORTADA:

Ğ - Ğ

Ğ - Ğ

AHYRDA:

ج ج

ج ج

تاج تاج

تاج تاج

جديد جديد

جديد جديد

جوراب جوراب

جوراب جوراب

تجارت تجارت

تجارت تجارت

تجارت تجارت

تجارت تجارت

تجربه تجربه

تجربه تجربه

تجربه تجربه

تجربه تجربه

پنج پنج

پنج پنج

پنج پنج

پنج

رنج رنج

رنج رنج

رنج رنج

رنج رنج

Ç (ÇE) HARPY «Ç» SESINI AÑLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

Ç - Ç

Ç - Ç

BAŞDA:

Ç - Ç

Ç - Ç

ORTADA:

Ç - Ç

Ç - Ç

AHYRDA:

ج ج

ج ج

پارچ پارچ

پارچ پارچ

پوچ پوچ

پوچ پوچ

چتر چتر

چتر چتر

چمن چمن

چمن - چمن

بازیچه - بازیچه

بازیچه - بازیچه

بازیچه - بازیچه

بازیچه - بازیچه

هیچ - هیچ

هیچ - هیچ

هیچ - هیچ

هیچ - هیچ

Ç (HE, HA:-YE HOTTI:) HARPY «H» SESINI AÑLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

Ç Ç

Ç Ç

BAŞDA:

Ç Ç

Ç Ç

ORTADA:

Ç Ç

Ç Ç

AHYRDA:

ح ح

ح ح

شرح شرح

شرح شرح

حسن حسن

حسن حسن

سحر سحر

سحر سحر

سحر سحر

سحر - سحر

محترم محترم

محترم محترم

محترم - محترم

محترم - محترم

تسبيح - تسبيح

تسبيح - تسبيح

تسبيح - تسبيح

تسبيح - تسبيح

تشريح - تشريح

تشريح - تشريح

شروع - شفیع

تشریح - تشریع

Ç (HE) HARPY «H» SESINI AÑLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

خ خ

خ خ

BAŞDA:

خ خ

خ خ

ORTADA:

ش ش

ش ش

AHYRDA:

خ . خ

خ . خ

سرخ . سرخ

سرخ . سرخ

شاخ . شاخ

شاخ . شاخ

خرما . خرما

خرما . خرما

خار . خار

خار خار

تخت تخت

تخت تخت

تخت تخت

تخت تخت

سخت سخت

سخت سخت

سخت سخت

سخت سخت

پاسخ پاسخ

پاسخ پاسخ

پاسخ پاسخ

پاځ - پاځ

نخ - نخ

نخ - نخ

نخ - نخ

نخ - نخ

بیخ - بیخ

بیخ - بیخ

بیخ - بیخ

بیخ - بیخ

**ك (KA:F) HARPY
«K» SESINI AŇLADÝAR**

ÖZBAŞDAK:

ك ك

ك ك

BAŞDA:

ك ك

ك ك

ORTADA:

ك ك

ك ك

AHYRDA:

ک ک

ک ک

کودک کودک

کودک کودک

نازک نازک

نازک نازک

کار کار

کار کار

کار کار

کار کار

کریم کریم

کریم کریم

کتاب کتاب

کتاب کتاب

شکر شکر

شکر شکر

نمکدان نمکدان

نمکدان نمکدان

نمک نمک

نمک نمک

Handwriting practice lines consisting of three horizontal lines per row: a solid top line, a dashed midline, and a solid bottom line.

گ (GA:F) HARPY «G» SESINI AŇLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

گ گ

گ گ

BAŞDA:

ڭ ڭ

ڭ ڭ

ORTADA:

ڭ ڭ

ڭ ڭ

AHYRDA:

گ گ

گ گ

برگ برگ

برگ برگ

گام گام

گام گام

گام گام

گام گام

گرگ گرگ

گرگ گرگ

بزرگ بزرگ

بزرگ بزرگ

**ل (LA:M) HARPY
«L» SESINI AÑLADÝAR**

ÖZBAŞDAK:

ل ل

ل ل

BAŞDA:

ل ل

ل ل

ORTADA:

ل ل

ل ل

AHYRDA:

م م

م م

بال بال

بال بال

دلیر دلیر

دلیر دلیر

دلشاد دلشاد

دلشاد دلشاد

بلبل بلبل

بُلْبُل

گَل

گَل

مُل

مُل

بِلَال

بِلَال

بِلَال

بِلَال

سَلَام

سَلَام

سلام-سلام

سلام-سلام

کلاس-کلاس

کلاس-کلاس

کلاس-کلاس

کلاس-کلاس

گلاب-گلاب

گلاب-گلاب

گلاب-گلاب

گلاب-گلاب

ص (SA:D) HARPY
«S» SESINI AÑLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

ص ص

ص ص

BAŞDA:

ص ص

ص ص

ORTADA:

ص ص

ص ص

AHYRDA:

ص ص

ص ص

اشخاص اشخاص

اشخاص اشخاص

قرص قرص

قرص قرص

صد صد

صد صد

صورة صورة

صورة - صورت

فصل - فصل

فصل - فصل

نصيحة - نصيحت

نصيحة - نصيحت

حرص - حرص

حرص - حرص

رقص - رقص

رقص - رقص

ض (ZA:D) HARPY «Z» SESINI AÑLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

ض ض

ض ض

BAŞDA:

ضض

ضض

ORTADA:

ضض

ضض

AHYRDA:

ض.ض

ض.ض

ارض.ارض

ارض.ارض

قرض.قرض

قرض.قرض

ضربت.ضربت

ضربت.ضربت

ضروري.ضروري

ضروری ضروری

تضمين تضمين

تضمين تضمين

فضا فضا

فضا فضا

مريض مريض

مريض مريض

نبض نبض

نبض نبض

**₺ (TA:) HARPY
«T» SESINI AŇLADÝAR**

ÖZBAŞDAK:

₺ ₺

₺ ₺

BAŞDA:

₺ ₺

₺ ₺

ORTADA:

₺ ₺

₺ ₺

AHYRDA:

ط

ط

حياط

حياط

شرط

شرط

طرف

طرف

طلب

طبل طبل

سطل سطل

سطل سطل

قطار قطار

قطار قطار

فقط فقط

فقط فقط

ربط ربط

ربط ربط

**ظ (ZA:) HARPY
«Z» SESINI AÑLADÝAR**

ÖZBAŞDAK:

ظ ظ

ظ ظ

BAŞDA:

ظ ظ

ظ ظ

ORTADA:

ظ ظ

ظ ظ

AHYRDA:

ظ ظ

ظ ظ

الفاظ الفاظ

الفاظ الفاظ

ظرف ظرف

ظرف ظرف

ظهر ظهر

ظهر ظهر

نظامي نظامي

نظامی نظامی

نظر نظر

نظر نظر

حافظ حافظ

حافظ حافظ

لفظ لفظ

لفظ لفظ

Ş ('EÝN , 'AÝN) HARPY

ÖZBAŞDAK:

ş - ş

ş - ş

BAŞDA:

ç - ç

ç - ç

ORTADA:

ç - ç

ç - ç

AHYRDA:

ع ع

ع ع

نوع نوع

نوع نوع

انواع انواع

انواع انواع

عيد عيد

عيد عيد

عادت عادت

عادت عادت

بعد بعد

بعد بعد

سعدي سعدي

سعدي سعدي

جمع جمع

جمع جمع

ربع ربع

ربع ربع

ጀ (ĞEÝN, ĞAÝN) HARPY «ጀ» SESINI AÑLADÝAR

ÖZBAŞDAK:

ጀ

ጀ

BAŞDA:

ጀ

ጀ

ORTADA:

ጀ

ጀ

AHYRDA:

- ٤ -

- ٤ -

باغ-باغ

باغ-باغ

مرغ-مرغ

مرغ-مرغ

غرب -

غرب - غرب

غایظ -

غليظ - غليظ

بغداد - بغداد

بغداد - بغداد

جفـد - جـفـد

جـفـد - جـفـد

تـيـغ - تـيـغ

تـيـغ - تـيـغ

تبـلـيـغ - تـبـلـيـغ

تبـلـيـغ - تـبـلـيـغ

Sanlaryň ýazylyşy

0

‘ ‘

1

‘ ‘

2

‘ ‘

3

‘ ‘

4

‘ ‘

4

‘ ‘

5

‘ ‘

6

‘ ‘

6

‘ ‘

7

VV

8

AA

9

99

1987

۱۹۸۷

2012

۲۰۱۲

6548

۶۵۴۸

Goşulmalar

از (ÄZ-) -DAN, -DEN, -NDAN, -NDEN

از کتاب

از دفتر

به (BE-) -A, -E, -NA, -NE

به دریا

به دبیرستان

در (DÄR-) -DA, -DE, -NDA, -NDE

در خیابان

در منزل

را (-RA) -Y, -I, -NY, -NI

مداد را

قلم را

Köplük san goşulmalary

ها (-HA)

میز ها

درختها

ان (-AN)

دفتران

چشمان

MAZMUNY

HARPLARYŇ ÝAZYLYŞY

ا (alef) harpy	7
د (da:l) harpy	8
ز (za:l) harpy	9
ر (re) harpy	10
ز (ze) harpy	12
ڙ (že) harpy	13
و (wa:w) harpy	15
ب (be) harpy	18
ڦ (pe) harpy	21
ٿ (te) harpy	24
ٿ (se) harpy	27
ن (nu:n) harpy	30
ي (ýe, ýa:) harpy	33
س (si:n) harpy	36
س (si:n) harpynyň ýazmaça görünüşi	40
ش (şı:n) harpy	44

ش (şı:n) harpynyň ýazmaça görnüşi	48
ھ (he, ha:-ýe häwwäz) harpy	52
م (mi:m) harpy	57
ف (fe) harpy	61
ق (ğa:f) harpy	64
ج (ji:m) harpy	68
چ (çe) harpy	72
ح (he, ha:-ýe hottı:) harpy	75
خ (ħe) harpy	79
ك (ka:f) harpy	83
گ (ga:f) harpy	87
ل (la:m) harpy	90
ص (sa:d) harpy	94
ض (za:d) harpy	97
ط (ta:) harpy	100
ظ (za:) harpy	103
ع ('eýn , 'aýn) harpy	106
غ (ğeýn, ğaýn) harpy	109
Sanlaryň ýazylyşy	112

GOŞULMALAR

از (ätz-) -dan, -den, -ndan, -nden	114
--	-----

ب (be-) -a, -e, -na, -ne	114
د (där-) -da, -de, -nda, -nde	115
ر (-ra) -y, -i, -ny, -ni	115

KÖPLÜK SAN GOŞULMALARY

ھا (-ha).....	116
ان (-an)	116

Gandym Gurbanow

PARS DILI

Elipbiý

Orta we ýokary okuw mekdepleri (başlangyç öwrenijiler)
üçin ýazuw işi boýunça okuw gollanmasy

Ýörite redaktor
Redaktor
Teh. redaktor
Surat redaktory

O. Gurbanow
N. Halymowa
O. Nurýagdyýewa
G. Orazmyradow

Çap etmäge rugsat edildi 23.04.2014. Ölçegi 70x100^{1/16}.
Verdana garniturasy. Şertli çap listi 9,75. Şertli reňkli ottiski 17,5.
Hasap-neşir listi 11,55. Çap listi 7,5. Sargyt 516. Sany 1 000.

Türkmen döwlet neşiryat gullugy.
744000. Aşgabat, Garaşsyzlyk şáýoly, 100.

Türkmen döwlet neşiryat gullugynyň Metbugat merkezi.
744004. Aşgabat, 1995-nji köçe, 20.